

**PROCÉS DE L'AVAUACIÓ DE LA FORMACIÓ: SATISFACCIÓ,
TRANSFERÈNCIA I IMPACTE. INSTRUMENTS. Document de
treball pel CRP**

AVALUACIÓ DE LA FORMACIÓ: SATISFACCIÓ, TRANSFERÈNCIA I IMPACTE

Aquest resum és fruit del treball realitzat conjuntament l'ICE de la UAB i el CRP del Vallès Occidental VI sobre l'avaluació diferida.

L'avaluació de la formació la concretem en tres etapes:

- Valoració de la satisfacció de les persones assistents, si la formació rebuda s'ajusta a les expectatives creades i si s'han aconseguit els objectius d'aprenentatge esperats
- Valoració de la transferència, té diferents aspectes: es centra en el paper de les persones que han rebut la formació dintre del centre, en mesurar l'èxit de la formació pel que fa a l'assoliment dels resultats esperats en el lloc de treball, en identificar quins factors han facilitat o obstaculitzat aquest procés, en la capacitat del professorat i del centre en incorporar els aprenentatges adquirits en la formació a la seva pràctica docent. Per un costat, l'avaluació dels resultats de la transferència fa relació a la mesura de l'aplicació de l'aprenentatge adquirit en la formació al lloc de treball. Per un altre costat, l'avaluació dels factors que afecten la transferència té relació amb la identificació i l'avaluació dels aspectes que han afectat positiva o negativament l'èxit de l'aplicació de la formació.
- Valoració de l'impacte de la formació en l'alumnat i en el centre, comprovar si la formació ha contribuït a millorar els aprenentatges dels alumnes i si ha promogut canvis en la pròpia estructura organitzativa del centre. Es fa passat un mínim de 6 mesos després d'acabar la formació.

OBJECTIUS DE L'AVAUACIÓ

- Propiciar un procés reflexiu que permeti al professorat valorar l'impacte de la formació realitzada al centre
- Dotar al professorat d'estratègies d'anàlisi, de reflexió i de millora
- Comprovar si s'ha produït una transferència efectiva dels objectius immediats que s'havia plantejat el centre aconseguir amb la formació
- Elaborar propostes de millora de l'acció formativa

ASPECTES ATENIR EN COMPTE AL PLANIFICAR EL PROCÉS

- Cal tenir present la transferència de la formació i l'avaluació de l'impacte, des del moment en que es planifica l'activitat formativa ja que forma part integrada de la mateixa. Una de les conclusions a que vam arribar és que, si la formació ha de tenir les seves repercussions, s'ha de planificar com es farà i no esperar al cap d'un any o dos anys a veure com ha anat.

- Per tal de poder analitzar el compliment dels objectius proposats i de la

planificació que ha fet el centre, s'han d'establir uns indicadors abans de començar l'activitat. Aquests indicadors han d'ajudar a evidenciar el pòsit d'aquest treball de manera que serveixi de memòria i a l'hora de base per continuar la tasca en el futur. A l'hora de definir els indicadors s'haurien de tenir en compte els aspectes següents:

- aspectes relacionats amb els continguts
- aspectes organitzatius
- la pràctica a l'aula
- la valoració individual del professorat

- Al mateix temps que es planifica el procés de transferència, s'ha de tenir en compte com s'avaluarà aquesta transferència i, més a llarg termini, com s'avaluarà l'impacte de la formació, si s'han aconseguit els objectius de millora que el centre s'havia proposat. Aquest procés hauria de tenir les següents característiques o complir el següents requisits:

. publicitat, tothom ha de conèixer aquest procés i el què, com, quan i qui avaluarà

. ha de ser un procés transparent

. aquest procés ha de ser organitzat i rigorós pel que fa als calendaris

. ha de ser real pràctic i el més simple possible

. ha d'acabar amb unes propostes de millora

. l'avaluació de la transferència i de l'impacte, ha d'anar lligada a l'avaluació interna dels centres i en els seus processos de millora

- Els resultats de l'avaluació no poden ser un recull merament quantitatiu sinó que interessa també la part qualitativa de les repercussions en el centre.

- És important fer l'acompanyament i el seguiment durant la formació. Pel CRP acompanyar significa suggerir, donar suport, recordar, compartir, fer aflorar, recollir, animar...

Aconseguir que la formació formi part de la vida del centre. Aquesta frase és la que defineix el conjunt d'objectius i d'actuacions de tot el procés

COMPROMÍS DELS AGENTS IMPLICATS

Claustre: . Implicació dels/les caps d'estudi, coordinadors/es pedagògics/ques, de les persones responsables de la formació

- . Participació en la decisió i que sigui compartida
- . La cohesió interna del claustre
- . Definició clara dels objectius (previ o durant)
- . Avaluació constant (algú que detecti i actuï)
- . Organització del centre que permeti l'aplicació i la reflexió
- . Lideratge pedagògic

Formador/a: . Claredat i implicació en el procés. Els formadors han de tenir clar a l'hora de fer la formació que també s'ha d'acordar amb el centre com es farà l'aplicació.

Competència assessora, aquests són els aspectes que s'haurien de tenir en compte quan parlem de competència assessora:

- flexibilitat per comprendre al centre
- preparació extensa del formador (tema, metodologia)
- equilibri entre l'humilitat i el saber
- diferents metodologies i estratègies (per exemple modelatge)
- partir de les bones pràctiques, de la realitat del centre
- canviar pràctiques d'aula però també dinàmiques de centre
- posar l'accent en el fer i contrastar-lo amb el pensar i el dir
- documentar el que es fa (enregistraments, textos)
- ajudar els punts febles del centre per millorar-los, obrir expectatives per tal d'aconseguir un equip impulsor
- donar espais per la reflexió
- impulsar converses, relació entre iguals
- introduir el treball cooperatiu entre els assistents a la formació
- necessitat de que hi hagi un producte final, que es vegi el que s'ha fet
- compromís per part del professorat, necessitat de revisar el que s'ha fet i comprovar si s'ha deixat petjada, si ha hagut transferència

Entitats de formació (CRP, ICE): actitud receptiva i d'acompanyament: suggerir, donar suport, recordar, compartir, fer aflorar, recollir, animar...

Inspecció: . Seguiment del procés, avaluació interna del centre i dels seus processos de millora

MOMENTS DEL PROCÉS

Inici

Entrevista amb el centre (equip directiu, comissió pedagògica, responsables de formació.....), el formador/a i el CRP amb un guió elaborat per poder recollir la informació i planificar l'activitat formativa. Aquest guió es pot enviar al centre abans per poder tenir la informació en la reunió

Què volem saber i concretar abans de començar l'activitat?

1) Per una banda:

- Si la demanda va lligada al Pla de Formació de Centre i a altres Plans del centre, Pla d'Autonomia, Pla estratègic, programes d'innovació, altres projectes del centre
- Quines idees tenen sobre la formació en centre
- Quins efectes creuen que ha tingut l'acció formativa que han fet fins ara altres cursos
- Com la valoren
- Quins suggeriments farien
- Com creuen que podem intervenir nosaltres per acompanyar el procés (CRP-ICE)

2) Partir d'una diagnosi del centre respecte a la temàtica (recollida en la detecció del PFZ i en PFC, historial de formació del centre)

3) Planificar la formació i establir els objectius (juntament amb el formador):

- expectatives inicials
- objectius avaluables i comprovables

4) Preveure nivells d'incidència de l'assessorament (clau de futur)

- Com es preveu la continuïtat del treball començat
- Com es garanteix la informació als mestres que s'incorporen de nou
- Qui s'encarregarà de fer-ho extensible

5) Que el centre es comprometi a anar recollint tot allò que pot ser útil pel pòsit de l'assessorament i per anar avaluant els progressos: actes, material elaborat, activitats proposades amb els alumnes, recull de treballs realitzats...

Adjuntem el guió per la primera entrevista amb el centre, el formador/a i el CRP abans de començar la formació a centre. Aquest guió es pot enviar abans de la entrevista per tenir la informació a la reunió.

DURANT

Contemplar que el claustre amb el formador/a facin una aturada a mig assessorament per comprovar si el camí encetat va responent a les expectatives inicials. Anar veient el que es modifica en el centre: què s'ha anat concretant? què es va mobilitzant?

- 1) Que s'explicitin les incidències de l'assessorament i les modificacions que es van produint en el centre
- 2) Redefinir els objectius o bé comprovar que són els que es mantenen i es tracten
- 3) Elaboració d'un instrument o guió que serveixi per determinar les incidències de l'assessorament i les modificacions que es van produint (si és el cas) al centre: valors afegits amb els que no s'hi comptava, inconvenients amb els que s'han anat trobant...

Adjuntem el 2n guió per recollir la informació

AL FINAL I A LLARG TERMINI

- 1) Que es valori col·lectivament i individual el grau de satisfacció de l'assessorament.
- 2) Que es planifiqui i organitzi l'aplicació de la formació i s'inclogui en la seva avaluació interna. Es tracta de planificar adequadament la integració de la formació realitzada en el funcionament intern del propi centre:
 - Quins aspectes organitzatius inclouran en la dinàmica del centre per posar en pràctica l'aplicació i la reflexió sobre l'aplicació?
- 3) Que es valori la incidència dels objectius proposats en un inici, si es mantenen i perduren i com es van duent a la pràctica. És a dir, què fa el centre per a que la formació deixi petjada:
 - Es mantenen com a projecte de centre els objectius establerts a l'inici de la formació?

- Com es van duent a la pràctica?
- Com es preveu la continuïtat del treball començat?
- Quin tipus d'arxius o de documentació recullen les accions i les reflexions realitzades?
- Ha hagut interacció amb altres matèries?
- Qui ho impulsa, qui s'encarrega de fer-ho extensible?
- Quina organització es crea per fer-ne el seguiment?
- Com es traspasa al professorat nou?
- En quina mesura s'han produït canvis a l'aula i en el centre?
- Han elaborat o tenen previst elaborar instruments de recollida a través dels indicadors de canvi que ajudin a comprovar els efectes de la formació en relació als objectius formulats i el seu grau d'aplicabilitat?

4) Els responsables d'organitzar la formació (CRP) hem de contemplar la possibilitat d'afegir a les hores dels formadors/es de la formació a centre, més hores per poder realitzar les sessions que calguin durant i un cop finalitzada l'activitat formativa per ajudar al centre en el procés d'analitzar i reflexionar sobre la posta en pràctica i fer propostes de millora si és necessari.

5) Que es formulin propostes de millora (organitzatives, de gestió, propostes de continuïtat o de canvi de la formació...):

- Que el centre pugui valorar la incidència dels objectius proposats en un inici i fer propostes de millora.

Adjuntem l'enquesta de valoració del centre i del formador que han d'omplir un cop acabada l'activitat un cop acabada l'activitat

ASPECTES QUE AFAVOREIXEN LA TRANSFERÈNCIA DE LA FORMACIÓ

La experiència que hem dut a terme en diferents centres, ens ha permès evidenciar que hi ha uns aspectes que afavoreixen la transferència:

- Abans de parlar de l'avaluació cal fer èmfasi en l'aplicació: calen mesures organitzatives i algú que ho impulsi
- El lideratge docent (equip directiu o grup impulsor) i un claustre cohesionat.
- La planificació de la formació a mig termini, establint un fil conductor d'un mínim de 3 anys (Pla de Formació de Centre) lligada als objectius estratègics que el centre ha prioritzat.
- Una metodologia d'intervenció assessora que converteix el claustre en protagonista del procés, reforçant la idea de l'escola que aprèn.

- La implicació de la persona formadora en el proces.
- L'establiment d'una previsió pressupostària per fer-ne el seguiment.
- L'acompanyament extern, sense prendre el protagonisme al centre.
- L'eficàcia del treball en xarxa i col.laboratiu (CRP/ ICE/formadors/centres)
- La implicació d'Inspecció en el procés

ORIENTACIONS PER FER L'AVALUACIÓ DE LA TRANSFERÈNCIA DIFERIDA (impacte)

Veure els efectes de la formació passat un temps de la seva aplicació:

- Respecte a la previsió inicial i a les expectatives prèvies
- Efectes que ha produït la formació i que no havíem previst
- Possibles efectes en el claustre
 - Efectes produïts en les aules: alguns fàcilment comprovables i altres més qualitatius.

Instrumentos o materials que ens han ajudat a comprovar els efectes de la formació en relació als objectius formulats i al seu grau d'aplicabilitat.
(Aquesta part és important ja que és la que permetrà valorar millor els efectes de la formació en el centre)

CONCRECIÓ DELS INDICADORS

Per tal de poder analitzar el compliment dels objectius proposats i de la planificació que ha fet el centre, s'han d'establir uns indicadors de procés abans de començar l'activitat i també de resultats. S'han de concretar quins seran els indicadors que ajudin a evidenciar el pòsit d'aquest treball de manera que serveixi de memòria i a l'hora de base per continuar la tasca en el futur. A l'hora de definir els indicadors s'haurien de tenir en compte els aspectes següents:

- aspectes relacionats amb els continguts
- aspectes organitzatius
- la pràctica a l'aula la valoració individual del professorat

Han de ser indicadors diversificats, no només de resultats de competències: clima del centre, actualització del professorat, repercussió en els alumnes...

Els indicadors d'avaluació han de ser coherents amb el que volem avaluar, s'han de definir abans de la intervenció, com hem dit anteriorment, i els ha de conèixer tothom.

Haurien de fixar-se per una banda, indicadors de processos: veure si s'està posant en pràctica seguint la planificació prevista i si està repercutint en la organització i funcionament del centre, en la pràctica educativa (treball en equip del professorat, metodologies, activitats amb els alumnes).

Podrien ser indicadors de procés:

- organització i funcionament del centre, relacions en l'aula i en el centre
- pràctica educativa: treball en equip del professorat, metodologies
- nombre i tipus d'activitats desenvolupades
- distribució del temps i del treball docent
- activitats realitzades segons el tema concret i a qui va adreçades, i el tipus d'intervenció realitzada.....

També s'han de concretar indicadors de resultats per veure si s'ha solucionat el tema o la problemàtica i si s'han assolit els objectius plantejats.

1r GUIÓ DETECCIÓ I CONCRECIÓ INICIAL

Escola:

Cicle:

Assessorament:

Formador/a:

La demanda va lligada al Pla de Formació de Centre i a altres Plans del centre, Pla d'Autonomia, Pla estratègic, programes d'innovació, altres projectes del centre?
(especifiqueu quins)

Repercussió d'anteriors formacions en el centre. (Quins temes? Quins han deixat més pòsit i per què?)

Diagnosi o estat actual del treball de la temàtica de la demanda en el centre. (Pràctiques més habituals, temps dedicat, domini per part del professorat, etc.)

Expectatives de cara a l'assessorament. (Què ha portat a demanar-lo?)

Objectius que puguem identificar clarament com a elements de millora i que siguin fàcilment aplicables i comprovables. (Avaluació de la transferència i de resultats)

2n GUIÓ DURANT EL PROCÉS FORMATIU

Escola:

Assessorament:

Formador/a:

Ja hem fet unes quantes sessions. Tot i que encara són poques sí que fora convenient fer una mica d'aturada i poder reflexionar sobre el que ens està aportant, tant individualment com col·lectivament.

**Amb les sessions fetes fins ara, es perfila quina és la línia de l'assessorament?
Sabries definir-la?**

Què creus que t'està aportant aquest assessorament?

**Respecte a les expectatives inicials o els objectius proposats, n'hi ha algun que s'hagi abordat i al qual se li estigui donant resposta?
El podries determinar?**

(per respondre col·lectivament)

Definir objectius precisos que puguem identificar clarament com a elements de millora i que siguin fàcilment aplicables i comprovables. (Avaluació de resultats)

És d'esperar que durant i després d'un procés de formació s'hagin produït canvis en el plantejament de.....(temàtica, àrea...) o bé s'hagin introduït elements de millora en les pràctiques d'aula.

Quin serà l'instrument que ajudarà a evidenciar el pòsit d'aquest treball col·lectiu de manera que serveixi de memòria i alhora de base per a la continuïtat de la tasca en un futur?

Faríeu algun tipus de suggeriment respecte a la continuïtat de l'assessorament que no estigui plantejat des d'un inici?

VALORACIÓ DE L'ASSESSORAMENT A CENTRE

Pla de Formació de zona de Montcada i Reixac, Ripollet i Santa Perpètua de Mogoda

Curs:

Núm. de l'activitat:

Nom del centre:

Tema treballat:

Àmbit on ha tingut incidència (cicle, departament, claustre, equip docent):

1.- OBJECTIUS

a.- El centre tenia prou clars els objectius de l'assessorament abans del seu inici?

b.- S'han redefinit els objectius al llarg de l'activitat?

c.- Heu aconseguit els objectius que us proposàveu? Especifiqueu-los, valoreu de l'1 al 10 (mínim-màxim) l'assoliment dels objectius i comenteu les incidències:

Objectius	Valoració

Observacions:

2.-METODOLOGIA

	molt	bastant	poc	gens
La proposta del formador/a ha estat efectiva per assolir els objectius?				
El formador/a ha estat obert/a als suggeriments del grup?				
El grup ha estat obert als suggeriments de l'assessor/a?				
S'ha pogut crear una bona dinàmica de treball?				

Que ressaltaríeu de la intervenció del formador en el procés formatiu?

Observacions:

3.-APLICACIÓ EN EL CENTRE

a.- L'assessorament, us ha estat útil? En quins aspectes?

molt	<input type="checkbox"/>
bastant	<input type="checkbox"/>
poc	<input type="checkbox"/>

Concreteu-los:

b.- Quines millores us ha permès d'introduir en el centre? (tant organitzatives, com didàctiques, com avaluatives)

c.- Heu pogut fixar amb el formador/a algunes evidències precises que es puguin identificar com a elements de millora o algun sistema que us permeti comprovar la transferència de la formació i la millora al cap d'un temps de la seva aplicació per poder avaluar els resultats? Les podeu especificar?

d) Com heu pensat de donar continuïtat a la tasca realitzada fins ara?

Observacions, suggeriments i propostes de millora:

Comenteu com s'ha arribat a elaborar aquest informe: en claustre, col·lectivament, en cicle, a partir de comentaris personals, les impressions de l'equip directiu

Noms i càrrecs dels qui elaboren l'informe:

Data:

AVALUACIÓ DE LA FORMACIÓ A CENTRE PER PART DEL FORMADOR/A

Curs: 2009-2010	Nom del formador/a:
Títol de l'activitat:	Codi activitat:
Nom del centre:	Població:

VALORACIÓ DE L'ASSESSORAMENT

- S'han concretat els objectius dels assessorament abans del seu inici? o a l'inici de l'activitat?

- En relació als continguts

- En relació a la millora de la competència del professorat

- En relació a la millora del centre

- En relació a la millora de les competències bàsiques

- Altres

- Quins tipus de repercussió ha tingut la formació en la dinàmica de centre, en l'aplicació a l'aula, a nivell personal...

- Has pogut fixar amb el centre algunes evidències precises que es puguin identificar com a elements de millora o alguns indicadors els hi permeti comprovar la transferència i la millora al cap d'un temps de la seva aplicació per poder avaluar els resultats? Les pots especificar?

- Si haguessis de tornar a aquest centre quins coses tindries en compte perquè fos més eficaç aquesta formació?

- Quin procediment has seguit per avaluar l'aprofitament dels assistents (metodologia, instrument...)?

Data

Signatura